СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань економічного розвитку

18 листопада 2026 року

Веде засідання заступник голови Комітету МОВЧАН О.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Тоді, шановні колеги, починаємо. Сьогодні Сергій Олексійович казав, що може тільки пізніше підключитися, але у нас виглядає так, що буде достатньо короткий комітет, або так, компактний, і ми все оперативно, думаю, розглянемо. Так, зараз я відкрию ці всі шпаргалки.

Значить, колеги, нагадую, що відповідно до Закону № 4212-IX передбачено обов'язкову відеотрансляцію відкритих засідань комітету у мережі Інтернет. Тому необхідна обов’язкова ідентифікація усіх учасників засідання в Zoom, і має бути постійно увімкнена камера. Тому прошу дотримуватися вимог закону.

До призначення Верховною України секретаря Комітету з питань економічного розвитку обов’язки секретаря комітету виконує головуючий на засіданні.

Голосуємо.

Буймістер.

Карабута.

КАРАБУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Кисилевський – теж за, Олексій Васильович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маріковський.
Марчук.

МАРЧУК І.П. За – Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.
Тарута.
Янченко.
Шевченко.
Так, далі. Друге питання, порядок денний…

ЛІЧМАН Г.В. Пане головуючий, а можна запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ЛІЧМАН Г.В. Чому ми завжди згадуємо Шевченка? Він у нас ще є, чи ми можемо його якось його з переліку….

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо його не озвучувати. Дивіться, він завжди є, він є членом комітету. Він досі є народним депутатом. Тому…

ЛІЧМАН Г.В. Так, може, ми щось ініціюємо, ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться… я думаю, що над цим треба попрацювати, да, треба поговорити з... Да, воно виглядає не добре. Просто, знаєте, у нас же є інші, багато інших невирішених кадрових питань, тому достатньо складно це все одночасно розрулювати.

КИЦАК Б.В. *(Нерозбірливо)* доєднується, до речі, на комітет, нема проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ладно, колеги…

ЛІЧМАН Г.В. До речі, так, я підтримую Богдана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та що, змусити Женю ходити на комітет?

_____. Ми заскучали за його спічами просто.

ЛІЧМАН Г.В. Чи давайте, може, опрацюємо процедурно, що можемо зробити в цьому кейсі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

Дивіться, я пропоную як би … *(Не чути)* позиція, як мінімум ми постійно закріплюємо це, незрозуміло…

Дивіться, колеги, чотири питання у нас, плюс «Різне», в порядку денному. Якщо немає зауважень, то давайте порядок денний. Значить, немає.

Тоді голосуємо.

Буймістер.

Карабута.

Виключіть, будь ласка…

КАРАБУТА С.О. Карабута – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маріковський.
Марчук.

МАРЧУК І.П. За – Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.
Тарута.

ТАРУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.
Так, Янченко, Шевченко – немає.
Далі, значить, порядок денний затвердили. Перше питання у нас…

МАГОМЕДОВ М.С. Друзі, у кого-то сзади сильный шум, посмотрите, пожалуйста, выключите микрофон, а то уже уши болят.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, перше питання, шановні колеги, стосується Звіту з питань розширення.

Значить, ми запрошували Всеволода Ченцова, нашого віцепрем'єра з питань євроінтеграції, але він сьогодні бере участь в заходах, пов'язаних із самітом Україна-

НАТО. І у нас, ми… і тому пропозиція буде коротко проговорити організаційні питання щодо цього конкретного блоку із Олександром Ільковим – керівником Урядового офісу з питань євроінтеграції. А потім все-таки… і перенести це питання, щоби все-таки віцепрем'єр прийшов до нас на комітет і доповів. Просто у нього реально поважна обставина, яку ми не можемо не врахувати.

ЛІЧМАН Г.В. Пане головуючий, а можна запитання до вас? Скажіть, будь ласка, а чи пан Ільков неякісно доповість? Навіщо нам чекати? Якщо людина зараз зайнята, буде вікно, нехай приходить, ми поспілкуємось з іншої проблематики. Навіщо питання затримувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, це ж питання більше для нас, тобто ми з вами всі працюємо над євроінтеграційними треками, і я би, якщо чесно, тут мені непринципово, щоб саме Ченцов доповідав, але я би хотів, щоб нам детально...

ЛІЧМАН Г.В. Можемо ми просто при його зайнятості довго чекати. Я про те.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо. Дивіться, воно як би... це наш комітет відповідальний там десь за відсотків 20-25 цих всіх зобов'язань. Ну, може, 20 20, ладно, да. Тобто багато у нас роботи, може, Олександр скаже точно. І я думаю, що це не така вже... для того, щоб ми добре працювали, добре синхронізувалися, невелика подія для віцепрем'єра відвідати наш комітет і відверто поговорити про це. Тобто я думаю, що ми, дивіться, ми деліверимо, я вважаю, дуже небагато. Тому заслужили те, щоб до нас приходив і віцепрем'єр в тому числі і говорив про ті речі, які ми з вами робимо.

МАРЧУК. Я підтримую вас, Олексій Васильович, цю тезу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, дивіться, і друга позиція. Там насправді... ми з Олександром проговорили вчора про те, які у нас очікування. Тобто я хочу деталізований якийсь документ, план дій, який ми потім, може, будемо опрацьовувати. Пам'ятаєте, Качка нам презентував, приходив з презентацією на типу 200 слайдів, що було достатньо складно осягнути. Після того ми з Олександром вичленили 10-15 питань, між іншим, половина з яких вже прийнята. Це було до кінця 26-го року. Я хочу зараз, щоб ми до наступного звіту про розширення отримали якусь roadmap тільки для нашого комітету і розуміли, який блок цих зобов'язань, під яким номером законопроєкту є, що там точно

треба, щоб не було оцих історій, коли ми маємо, знаєте, якийсь законопроєкт урядовий, а там ще огірочки посаджені, крім виконання якихось зобов'язань по євроінтеграції або Ukraine Facility. Тобто це ми можемо огірочки садити, але не в урядових законопроєктах.

Тому давайте так, пропоную Олександр Ількову, щоб він нам просто пояснив наступний наш алгоритм, коли можна очікувати якусь конкретику, і потім вже заплануємо, просто перенесемо це питання.

Олександре, вас слово.

ІЛЬКОВ О.М. Добрий день, шановні колеги, шановні народні депутати України. Дійсно, Всеволод Валерійович планував брати участь сьогоднішньому комітеті, в нього сьогодні засідання Ради Україна – НАТО, він знаходиться в Брюсселі у відряджені і не зміг підключитися навіть онлайн. Тому в нас прохання все-таки провести комітет за його участю, він є політиком, на відміну від мене, і є державним службовцем, тому я думаю, що для комітету важлива його участь. І він, безумовно, прийме участь в комітеті. Єдине, що нам треба буде узгодити дату для того, щоб вона підходила і членам комітету, і дозволяв графік віцепрем'єра.

Зі свого боку ми як Урядовий офіс підготували вже аналіз відповідного звіту в рамках пакету розширення і вчора було комітету надано відповідні інформаційно-аналітичні матеріали стосовно звіту, де є загальна оцінка, аналітична інформація по цьогорічних відправках пакету розширення. Ми дали детальну інформацію по відповідним розділам, які знаходяться у сфері відання комітету, в тому числі з тими оцінками, які проставила Європейська Комісія, з тими здобутками і з тими додатковими рекомендаціями за відповідними розділами, які дає Європейська Комісія. Окремо зупинилися на дорожніх картах, це нововведення відповідного звіту Європейської Комісії. Вперше були визначені дорожні карти для чотирьох країн, так званих фортранерів, які найбільш просунуті в рамках переговорного процесу. Передбачається, що вже в наступному, 27-му році, Україна попередньо може закрити сім переговорних розділів, в тому числі якщо ми говоримо про сферу відання комітету, це право інтелектуальної власності, це частково питання соціальної політики зайнятості, це розділ 20 – підприємництво та промислова політика, розділ 30 – зовнішні зносини, де теж в основному мова іде про питання зовнішньоекономічної діяльності. І так само ми надали перелік пріоритетних законопроєктів євроінтеграційних за тими розділами, які зараз знаходяться на розгляді парламенту і, власне, головним з розгляду яких є Комітет з питань економічного розвитку.

Тому, я думаю, що, власне, на основі цих матеріалів комітет може з ними більш детально ознайомитись, і тоді буде більш предметна дискусія вже за участі віцепрем'єра з питань європейської і євроатлантичної інтеграції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр.

Тобто от вони вчора увечері нам набрали такий документ. Прошу усіх, хто зацікавлений в цій темі працювати, ознайомитись, сформувати пул питань. І ми запрошуємо на наступну зустріч там, ну, узгодимо, да з Ченцовим. Там просто проблема, що у нього немає міністерства, і відповідно там, умовно, немає заступника, якого можна було би направити. Тому як би нам треба він, ми з ним маємо, бо він же ходе на ці всі наради, хайлевел, в Європейській комісії, має ці всі контакти і як би уповноважений, що важливо, коли ви знаєте всі, коли ми працюємо над цими євроінтеграційними законами, треба розуміти грані компромісу, межі політичного компромісу. От там часто з євродиректив це незрозуміло, а ті люди, які хоч якось беруть участь в переговорному процесі, вони мають нам сказати, що малося на увазі.

Ще одне питання, вибачте, Олександр. Я так розумію, нам в секретаріат надіслати, да. Я не бачив, я не дивився по цій частині.

ІЛЬКОВ О.М. Увечері, так, надіслали цей пакет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тобто він у нас вже є, ми його продублюємо зараз десь в чаті.

У мене ще одне питання і далі перейдемо до обговорення комітетом. Я знаю, що з'явився новий IBAR, це Interim benchmark, який стосується закупівель. І просто у нас, у мене відбувається якийсь великий конфуз, бо одночасно у нас є новий, або так, ще не є, але буде, нове зобов'язання по Ukraine Facility, яке стосується закупівель. І це там під гроші, да, і там його типу треба в першій половині року прийняти, ще й розробити і прийняти. А тут, це, як би, у мене немає документа, але в мене з'явилися чутки про те, що з'явився новий IBAR по першому кластеру, який стосується закупівель. При тому, що у нас великий Закон про закупівлі ще не запрацював повністю, і нам ще треба щось зробити.

Олександр, ви можете пояснити щось про це? Просто це от як би з гарячого.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую, пане Олексію. Да, можу пояснити.

Давайте так, я спробую структурувати. Ми працюємо зараз над виконанням так званих Interim benchmark, за першим кластером «Основи». Це є надзвичайно важливим блоком питань, оскільки без отримання позитивного IBAR, тобто оцінки, яку проведе Європейська комісія стосовно виконання цих проміжних бенчмарків і після цього затвердження відповідного позитивного IBAR, Україна не може перейти до закриття жодного з переговорних розділів. Тому, власне, за ініціативою Президента України Володимира Зеленського і президентки Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн зараз максимально сфокусована робота і української і європейської сторони, власне, над виконанням відповідних Interim benchmark, було створено і спеціальний Task Force, спільну команду української сторони і європейської комісії, до якої так само увійшли народні депутати України, яка працює над виконанням відповідних проміжних бенчмарків.

Європейська комісія структурувала їх за так званими бакетами та поділила їх на чотири кошики. Тому що ця робота має бути нами проведена там протягом чотирьох місяців, відповідно кожного місяця ми повинні досягнути там відчутного прогресу по кожному з кошиків. І от зараз в кошику два, дійсно, є відповідний проміжний показник, який називається реформа системи… реформа законодавства у сфері публічних закупівель, яка зокрема має передбачати обмеження неконкурентних процедур, узгодження критеріїв виключення закупівель там з правом ЄС, додаткові запобіжники стосовно дискреційного, я перекладаю, дискреційного вжиття нецінового критерію, посилені правила щодо конфлікту інтересу і так далі.

Ми вже проводили з Мінекономіки відповідну дискусію з цього питання. Ми ще не перейшли до обговорення відповідного бенчмарку, але наша стартова позиція на переговорах з Європейською комісією з цього питання буде якраз полягати в тому, що Верховна Рада України нещодавно ухвалила Закон «Про публічні закупівлі», який за оцінкою тієї ж Європейської комісії, власне, відсотків на 90 узгоджений з ключовою Директивою у сфері публічних закупівель. Тому ми будемо переконувати Європейську комісію, що в цій частині відповідно зобов’язання виконано. А питання повного приведення українського законодавства у сфері публічних закупівель, в тому числі у сфері оборонних закупівель, utilities, у нас стоїть згідно з Планом України на 2027 рік. Тобто це буде наша стартова позиція на переговорах, відповідно ми будемо тоді інформувати про розвиток подій. Але станом на сьогодні ми ситуацію бачимо саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це типу вимога, умова європейців, ще не те, що ми погодилися, це типу як переговорна…

ІЛЬКОВ О.М. Це їхнє бачення, звичайно. Тобто робота зараз так і спрямована. Наприклад, тобто навіть перед початком цього відповідного Task Force вже було винесено 10 питань, які є закриті. Протягом одного місяця ми додатково закрили близько 12 питань. Коли ми почнемо розглядати відповідні бенчмарки за цим другим кошиком, то, власне, ми почнемо з того, щоб визначати, який у нас зараз є стан і, як я уже сказав, по цьому, власне, бенчмарку ми будемо стояти на позиції, що в цій частині в нас відповідний прогрес уже є, і будемо просити його в рамках Interim benchmark вважати виконаним з розумінням того, що відповідна робота буде продовжуватися згідно з Планом України протягом 2027 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександре.

Ми готові рухатися по Ukraine Facility, те, що там написано, треба догнати до повного виконання цих євродиректив. Але оцей Interim benchmark, він просто суперечить навіть тому, що ми прийняли вже, бо в нас, наприклад, деякі блоки, в принципі, не запрацювали ще для того, щоб боротися зі зловживанням, наприклад, в нецінових критеріях, треба щоб нецінові критерії як явище з'явилося, його не існує. І тому для мене це була... Я це прочитав. Тобто, знаєте, не вистачає фантазії як таке вообще можна, що це може бути. Навіть формально задовольнити неможливо, бо його немає. Тому таке. Окей. Дякую дуже, Олександр. Тоді переходимо Олександр Колтунович, потім Кицак Богдан, потім Ігор Петрович, потім Тарас Ковальчук.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, пане Олексію. Мене чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я хотів уточнити і, можливо, доповнити. Я так розумію, що ми будемо переносити питання щодо заслуховування віцепрем'єр-міністра з питань європейської інтеграції на наступне засідання комітету, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Бо у мене пропозиція доповнити або розділити на два, щоб він доповів з двох ключових питань. Перше, те, що стосується імплементації, директив, це зрозуміло. А друге, це питання, які стосуються стану і перспектив зовнішньої торгівлі з Європейським Союзом. Ви знаєте ситуацію цю критичну, я її постійно озвучую в

парламенті, що в нас і негативне сальдо торговельного балансу. Ми маємо ряд дискримінаційних норм по відношенню до України з боку Європейського Союзу, це стосується і вуглецевого мита, це стосується агропромислового комплексу, це стосується окремих країн і так далі. Як ви дивитесь на те, щоб ми також, маючи такого фахового спеціаліста, запрошуємо на комітет, щоб ми заслухали і цей напрямок для того, щоб оперативно реагувати.

І поясню, чому я на це наголошую. Тому що ви ж бачили, більш ніж 50 мільярдів – це від'ємне сальдо торгівельного балансу загальне України. Тобто там у нас експорт в 2,5 разу, майже в 3, менший ніж імпорт. Ви розумієте, які це критичні цифри, подивіться макропрогноз новий Національного банку, новий макропрогноз МВФ на фоні тієї ж низької бази порівнянь і так далі, ми вже зайшли фактично в рецесію.

Тому з цієї точки зору важливим питанням є. Тому що ми постійно зустрічаємося і в Раді з колегами з Європарламенту, і Марта Кос постійно буває, і інші представники, нам важливо було би мати єдину позицію для того, щоб більш конкурентно генерувати наші економічні інтереси і відстоювати їх перед європейськими нашими колегами. Як ви дивитесь також на цю історію? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується. Якщо, звичайно, ця функція залишилася у Ченцова, тобто це як Торговий представник. Раніше це було в міністерстві у Качки, а зараз, якщо чесно, загубив цей момент, може, Олександр нам пояснить.

ІЛЬКОВ О.М. Якщо можна, я уточню. Дійсно, ці питання більше належать до компетенції Торгового представника. Там ситуація складна, тобто формально у нас не призначений новий Торговий представник, і одночасно цієї функції не було знято з Тараса Андрійовича Качки, тому ми як би за замовчуванням вважаємо, що він залишається нашим Торговим представником, і відповідно в Секретаріаті Кабінету Міністрів України є Департамент торгівельної політики, відповідна функція була передана від Мінекономіки до цього департаменту. Але ті питання, які озвучив пан Колтунович, власне, і СВАМ, і питання аграрних обмежень, квот, вони, звичайно, більше в компетенції Торгового представника, тому можемо Тараса Андрійовича теж попросити долучитись до цієї дискусії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Так тоді кого кликати треба? Бо якщо немає Торгового представника.

ІЛЬКОВ О.М. Я думаю, що Тарас Андрійович із задоволенням долучиться до засідання комітету, якщо буде дозволяти графік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тобто це…

МАРЧУК. Олексій Васильович, дозволите з цього приводу ремарку невеличку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МАРЧУК. Дивіться, я вважаю, що це просто пряма відповідальність пана віцепрем'єра брати участь у переговорах по цих питаннях. Тому що це не торгові питання, це політичні питання, їх піднімає Президент, їх піднімає Прем'єр-міністр. І вважати, що Тарас Андрійович, при всій моїй глибокій любові і повазі до нього, який не зміг ці переговори провести, коли він був на своїй попередній посаді, то чого раптом у Тараса Андрійовича вийде раптово перевернути на 180 градусів цей трек? Це сподіватись, мабуть, так не варто. І якраз усі розмови про СВАМ і про квоти в ЄС, вони, коли якийсь прогрес відбувся, він відбувся, тільки коли це в політичну площину перевели.

Тому я вважаю, що це серед найперших пріоритетів пана віцепрем'єра і дуже важливо саме його з цього приводу заслухати. Щоб не було ілюзії про те, що це відповідальність тільки Качки і тільки Качка займається СВАМ і торгівлею з Євросоюзом. Це не так. Тому я наполягав би, от як Олександр Сергійович запропонував, щоб пан віцепрем'єр з цього приводу так само доповідав, що конкретно робить і він по цьому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується. Тоді давайте це питання адресуємо Ченцову. Давайте далі.

Богдан Вікторович.

КИЦАК Б.В. Колеги, я в контакті приблизно того ж самого, але трішки ширше. Я пропоную, щоби ми взагалі підняли, яким чином формується ось і хто затверджує рамку по кожному індикатору. От є у нас вимога, допустимо, якась, хто з уряду відповідальний за те, які безпосередньо тут національні інтереси України? Де в кожному секторі йде прорахунок, на що ми можемо найти, де наша крайня точка, де ми посуватися далі не можемо.

Відповідно чи існує взагалі, – також це на підготовку Ченцову до наступної нашої зустрічі, я так бачу, пан Олександр зафіксовує всі наші пропозиції, – чи існує взагалі взаємозв'язок між тими вимогами, які ми беремо на себе і з нашими стратегічними інтересами. Чи є воно все прораховано? Чи проробили домашню роботу всі міністерства? На основі чого приймається рішення? Яким чином уряд бере зобов'язання на себе? Тобто це якимось чином підв'язано під цифри, під якісь індикатори, під якісь прогнози, чи це просто бажання сподобатись нашим європейським партнерам?

Я хочу наголосити, я думаю, для нас народних депутатів, тут є не тільки наш комітет, задача підготувати країну до вступу в ЄС, яке буде враховувати максимально наші інтереси. От максимально наші інтереси. А зараз виглядає, що по всім фронтам у нас в економічному блоці просто все провалено. Квоти провалені, СВАМ провалено. Все через те, що просто взяли, набралися до зобов'язань, тому що треба європейцям сподобатись, походити по формам треба, сказати, як у нас там все важко, треба підтримка і так далі. Тобто тут систему треба перебудовувати. Я думаю, кожен із вас погодиться, що зараз певний якийсь хаотичний рух.

І коли ми беремо, наприклад, законопроєкти і починаємо в кінцевому рахунку, да, я думаю, що для всіх був тригер – це законопроєкт про держдопомогу. Коли законопроєкт, по суті, мав на меті погасити функціонування всіх держпрограм через те, що якісь урядовці взяли на себе зобов'язання по якомусь тексту. І тільки через те що комітет далі втрутився в тілу законопроєкту, сам провів перемовини окремо із представниками Єврокомісії, вдалося знайти якусь компромісну версію. Так же не можна працювати. І так по всім законопроєктам, і урядовим, і всім іншим.

Питання, як би, підготувати як би відповідь і пану Ченцову на наступне. Де наші національні інтереси? Чи вони пораховані? Хто формує і затверджує рамку? Хто бере на себе зобов'язання, на підставі чого, і чи воно релевантно тому, яке є наше безпосередньо стратегічне бачення по різним секторам економіки України? Бо так ми зараз готуємось, що Україна приєднається до Європейського Союзу як якась колонія. Ну, так воно виглядає поки що. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане Вікторовичу.

Ну, ця справа… вправа насправді для того, щоб у нас було планування і розуміння, що ми приймаємо, і не було так, як з держдопомогою, що все в останній момент було через біль, страждання і матюки. Тому, як би, от зараз треба про це все говорити і ці всі питання задавати міністру профільному.

Я не знаю, Олександр, тут ви, мабуть, щось прокоментуєте, дасте відповідь, чи залишимо? Підготуйтеся, будь ласка, допоможіть віцепрем'єру підготувати відповіді на всі ці питання.

ІЛЬКОВ О.М. Я зафіксував… доповімо віцепрем'єру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігор Петрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Васильовичу.

Я думаю, що от ці тези, які щойно озвучив Богдан Вікторович, якраз і є підтвердженням того, що треба спілкуватись безпосередньо з віцепрем'єром, людиною, яка принаймні відповідає за якість інтеграції нашої країни в європейські структури.

Але, дивіться, в мене таке більш прагматичне і практичне питання, бо ми тут вже трішечки торкнулися проблематики законодавства і його відповідності європейським вимогам та регламентам. Тим більше, що дійсно, трошечки, як то кажуть, веселить, особливо в контексті нецінових критеріїв, які, я пам'ятаю цю боротьбу з представниками Європейської комісії, коли ми проводили реформу про публічно-приватне партнерство, де вони саме наголошували на необхідності збільшення ваги нецінових критеріїв. А зараз те, що я чую, то це, в принципі, на 180 відсотків зворотний процес.

Дивіться, Олександре Михайловичу, я от тут чув, що 9 вересня цього року Європейська комісія внесла якийсь проєкт регламенту, що об'єднує оці базові наші ключові директиви, там і про публічні закупівлі, і Директиву про концесію, в якийсь так сказати один бік beautiful регламент, і що це вже мене напружує, я вам скажу щиро. Тому що я не знаю, що там буде відбуватися, які нові норми будуть пропонуватися, і не прийдеться нам з моїм публічно-приватним, приватним партнерством, яке ми, на жаль, ми досі ще не запустили повноцінно, знову заходити в законодавче коло і знову там воювати за інтереси нашої країни. Тим більше, що в ньому там же ж є такий контекст, який стосується мікро-, малого бізнесу, про проблематику якого ми будемо сьогодні ще говорити з колегами. Тому, будь ласка, поясніть, що відбувається. І якщо ви знаєте, які можуть бути ризики, теж проясніть. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр, будь ласка.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую, пане Ігорю. Дійсно, Європейська комісія 9 вересня представила проєкт нового регулювання у сфері публічних закупівель. Головною особливістю буде те, що це буде регламент, який замінить собою три директиви, які ми маємо на сьогодні. Як відомо, якщо це регламент, то це означає, що це є норма прямої дії, відповідно у держав залишається менше гнучкості для національного регулювання.

З іншого боку, принаймні наш попередній аналіз відповідного регулювання говорить про те, що там є і позитиви, тому що, власне, однією з цілей це було питання спрощення відповідного регулювання, яке достатньо знову ж таки жорстким є. Там з'явилося питання, наша улюблена дискусія з європейцями, локалізації на європейський манер. Тобто, власне, вже Європейський Союз теж визнає, що їм треба захищати власний ринок. І там є окремий акцент на цифровізацію зроблений. Знову ж таки відхід від цінового критерію більше до якісних критеріїв. Але скажу, попередній аналіз того, що бачили ми, будемо відслідковувати динаміку, як воно рухається. Тому що тут, з одного боку, ми зараз маємо відповідні зобов'язання щодо приведення нашого законодавства у відповідність із чинним регулюванням, але, разом з тим, у нашій переговорній рамці прямо передбачено, що в разі прийняття нового законодавства на момент вступу ми повинні вже бути синхронізовані з тим законодавством, яке діє на цей момент.

Тому тут треба буде слідкувати за цією динамікою і однозначно там проводити там окремі переговори з партнерами стосовно того, як вони бачать наближення України саме до … *(Не чути)*.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександре. *(Не чути)*

Людмила Анатолівна. Потім Тарас Ковальчук.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дякую.

Колеги, вітаю вас. Дуже вчасна і дуже правильна дискусія хотілося просто на підставі вже нашого попереднього досвіду теж висловити побажання, тому що у нас не просто так питанням європейської інтеграції займається аж цілий віцепрем'єр. У нас дуже часто так виходить, і це показує практика зокрема і нашого комітету, що ми маємо велику якусь програму реформ, яка потрібна для імплементації, для отримання фінансування чи для просування у процесі європейської та євроатлантичної інтеграції, але зазвичай реформи і взагалі, якщо ми будемо дивитися на суть, для чого ми робимо ці реформи, а не просто будемо формально, як то кажуть, tick the box, для того щоб показати, що ми щось

зробили, переклали якийсь регламент на українську мову і прийняли, да. Але це не є законотворчим процесом, це не є процесом реформування.

Коли ми говоримо про процес реформ, то ці реформи зазвичай комплексні. І, наприклад, реалізація тої самої, чому так важко йшла історія з державною допомогою, тому що колись ми не зробили з вами реформу Антимонопольного, десь вона загубилася у вимогах МФВ, десь вона загубилася в вимогах Ukraine Facility. А при цьому поперед цього коня основного ми поставили воза, поклавши насправді повноваження наднаціонального рівня на нашого національного нереформованого регулятора. І от таких речей у нас стається дуже багато. От у нас тут є колега Ярослав Железняк, по-моєму бачила десь, вітаю, колего, у нас нереформоване ДБР, але ми знову ж таки приймаємо інші закони, і чи, в принципі, правоохоронна і судова система, а ми приймаємо закони, які надають державі все більше і більше повноважень закручувати гайки бізнесу.
У нас нереформована Служба безпеки України, ми ніяк не розберемося, а хто ж у нас займається економічною безпекою в державі, в принципі.

І тому хотілося б, щоб підхід уряду і підхід віцепрем'єра в першу чергу був не: а давайте зробимо те, що простіше, чи те, що викликає менше застережень чи проблем серед широкого кола стейкхолдерів, а будемо підходити до цього системно. Якщо ми реформуємо конкуренційне законодавство, ми спочатку приводимо його до європейського рівня, визначаємо всі критерії незалежності регулятора, визначаємо як має призначатися і звільнятися державний уповноважений, приводимо призначення голови комітету у відповідність до Конституції, а вже потім говоримо про те як побудувати в цьому новому органі спроможність для виконання закону, наприклад, по контролю державної допомоги.

У нас буде зараз процес реформування системи ПСО і ПЗІ. Знову ж таки у нас зараз Укрзалізниця робить свої експериментальні проєкти на 17 мільярдів гривень, а загальної рамки у нас досі немає. І ці два процеси повністю розірвані. Так, я погоджуюся, що нам оцей експеримент покаже багато боків, але тільки в Укрзалізниці, на жаль, і ми зможемо таким чином ще краще опрацювати цю загальну рамку по ПСО, але знову ж таки ми тут поставили, побігли кудись в один бік, а загальну домашню роботу свою не зробили стратегічну.

Та сама історія у нас зараз буде по скринінгу прямих іноземних інвестицій, де нам треба визначитися спочатку з тим, хто у нас виконує первинну функцію економічної контррозвідки, а потім вже говорити про те, як контролювати безпечність тих інвестицій, які до нас заходять. І найскладніше в цьому всьому, що насправді всі ці речі треба робити дуже швидко. Тому що саме в наших інтересах, України, не пускати сюди російський капітал і корозійний капітал, контролювати, щоб не було корупції через різні інструменти,

зокрема і через інструмент контролю державної допомоги, мати спроможні інституції і так далі.

Тому є величезне прохання і побажання до Офісу віцепрем'єра, до уряду і пропозиція до колег, щоб ми все ж такі кроссекторальні речі, збирали всіх стейкхолдерів, як би це не було важко, які б різні позиції там не були, не ставили попереду коня того воза, який нібито нам здається, що важче пхнути, тому що насправді це не легше. Його не легше пхнути цього воза. Просто нам це здається, тому що там десь немає якоїсь протидії з боку стейкхолдерів, але в кінцевому рахунку ми отримуємо результат, який зовсім не відповідає меті, поставленій перед нами, в тому числі євроінтеграційним процесам. Тому давайте збирати всіх стейкхолдерів, до яких би там міністерства і відомства не відносились, чи органів влади, з ними погоджувати позиції, а потім писати закон, щоб ми не наздоганяли потім кожного разу цей паровоз, який вже кудись там рушив, а куди він рушив, ми так і не розуміємо. І ми кожного разу змушені виплавляти якісь, причому в такому темпі, якісь недопрацювання і недоузгодженості між різними нашими інституціями.

Я думаю, що віцепрем'єр це може скоординувати абсолютно прекрасно. Ви знаєте, що наш комітет він один з основних, на нас тут дуже багато лежить того, що має бути прийнято в Верховній Раді в рамках нашого євроінтеграційного процесу, тому ми готові долучатися до всіх цих процесів так само. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Анатоліївна. Ваші слова богу в вуха. Зазвичай виходить так, що ми все координуємо, щоб воно якось було прийнято, і доганяємо разом.

БУЙМІСТЕР Л.А. Або ми будемо координувати, але тоді зачем нам віцепрем'єр цілий, якщо ми, депутати, будемо цим займатися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, да. Олександр, зафіксували це питання, значить, по координації і лідерству, і взаємодії стейкхолдерів. Це нам, дійсно, не вистачає, це наш біль по всіх цих реформах. Дякую, Людмила Анатоліївна.

Будь ласка, Тарас Ковальчук. Так, Тараса не чути. Тарас, у вас рука. Так, у вас вимкнений мікрофон.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Отак-от мене чути? Так краще чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Вибачаюсь, то наші навушники вже підсіли. Дуже дякую за запрошення на відкритий комітет. Національна ресторанна асоціація України. Я просив би на майбутнє частіше залучати профільні асоціації до будь-яких євроінтеграційних та законодавчих ініціатив, бо дуже часто у нас получається так, що ми отримуємо закони, постанови і потім нам приходиться йти в нашу фейсбук-демократію, піднімати шум, бо рішення часто бувають, вибачте, але ідіотські. Останнє з них – це постанова про укриття, ми про неї сьогодні будемо говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, у нас це наступне питання. Давайте ми зараз перейдемо...

КОВАЛЬЧУК Т.С. Ні, я ставлю його як приклад. Я хотів би, щоб ми зараз не прийняли аналогічні ідіотські постанови про євроінтеграції. На сьогоднішній день вже у Верховній Раді стоїть на розгляді питання упаковки для харчової продукції, яка в Європі вже відтермінована до 2030 року, а ми біжимо чомусь вперед, попереду батька в пекло і кажемо: ні, ні, ні, ми її вже швиденько зараз приймемо і будемо імплементувати в Україні.

Питання харчової безпеки. ХАССП в Україні вже працює 10 років, а ми не імплементовані взагалі ніяк в Європейський Союз. Ці всі речі ми прекрасно знаємо всередині нашої галузі, притому що у нас 80 відсотків – це малий, мікробізнес, який взагалі не розуміє, як цю всю історію робити, як потім її по-європейському вжити. Тому я дуже просив би залучати безпосередньо до обговорень і напрацювань профільні асоціації, бо там є експертиза, і ми можемо дати цінний зворотний зв’язок і передбачити ті проблеми, з якими стикнемося.

Головне, з яким я хотів би звернутися і до комітету Верховної Ради, і до пана Олександра як офісу, це давайте ми врахуємо все-таки ПДВ і те, що у Європі, є різна ставка ПДВ для різного бізнесу. Ми про це вже працюємо, я не знаю, рік часу зі всіма – Мінекономіки, Мінфіном, напрацювали концепцію змін для ресторанної галузі, порахували, що від цього держава виграє там близько 6 мільярдів гривень додаткових податків і надходжень. Але в мене таке враження, що ми ходимо якось по колу і б’ємося головою об двері чи об бетонну стіну, ми просто не можемо пробитися.

Тому давайте будемо враховувати ці всі речі в наших євроінтеграціях. На мою думку, це спростить потім майбутнім поколінням життя в Україні та ведення бізнесу. Дякую.

МАРЧУК І.П. Можна ремарку. А, окей, Ганна Василівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ганна Василівна.

ЛІЧМАН Г.В. Пане Тарасе, дуже прекрасно, що ви доєдналися сьогодні до комітету. Предмету звернення у вас, я так розумію, конкретного не було, це просто зауваження щодо діяльності комітету. Якщо у вас є складні питання щодо роботи вашої галузі, можете, будь ласка, звертатися напряму до мене. Тому що я бачу, що, в принципі, ці питання, з якими комітет працює, вам вони невідомі. Тому, будь ласка, звертайтеся і будемо вам допомагати. Це перше. А по-друге, напевно, некоректно казати великому колективу експертів про ідіотські рішення. Якщо ви хочете покритикувати, дайте, будь ласка, зауваження конкретні.

І скажіть ще, будь ласка, запитання до вас. Ви зверталися до комітету листами хоч раз, і з якого приводу?

КОВАЛЬЧУК Т.С. Так, зверталися. Податкова реформа законодавства в ресторанній галузі зверталася листами і до комітету.

ЛІЧМАН Г.В. Скажіть, будь ласка, до якого комітету ви зверталися стосовно податкового регулювання?

КОВАЛЬЧУК Т.С. В два комітети – економічної і податкових змін. Точно не пам’ятаю формулювання.

ЛІЧМАН Г.В. Може, ви не знаєте, а я вам повідомляю, що стосовно податкових реформ ви маєте звертатися до комітету Гетманцева. Це не предмет відання цього комітету.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Туди ми теж зверталися. І зверталися в Мінекономіки, і в Мінфін, і зробили робочу групу...

ЛІЧМАН Г.В. Ви плутаєте предмети відання, зараз критикуючи економічний комітет. Ще раз, будь ласка, поцікавтеся, щодо допомоги, звертайтеся, допоможемо вам в усіх справах. Добре?

КОВАЛЬЧУК Т.С. Добре. Дякую.

ЛІЧМАН Г.В. І дуже прошу коректно ставитись до комітету. Це буде більш конструктивно. Добре?

КОВАЛЬЧУК Т.С. Домовились.

ЛІЧМАН Г.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ганна Василівна.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Буду вдячний за майбутні запрошення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Петрович, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Я буквально теж прямо, як то кажуть, зняла Ганна Василівна з язика. Дійсно, Тарасе, ми вже трошки знайомі, тому ми тут вітаємо абсолютно конструктивну, предметну розмову. Тому що на будь-яке рішення, яке вам здається ідіотським, може бути своя точка зору, свій рівень так званого горизонту, який може бути незрозумілим для певного сектору. Тому, дійсно, вітаються всі пропозиції і конструктивний діалог.

Тепер щодо проблематики саме вашого сектору. У нас 23 листопада розпочинає, нарешті, свою роботу міжвідомча робоча група, яка буде стосуватися виключно проблематики мікро- і малого підприємництва. Зокрема, оскільки найбільша кількість у вашому секторі це якраз мікро-, мале підприємництво, ми будемо вас секторально запрошувати і там предметно проговорювати разом, до речі, з Ганною Василівною, яка цю харчову сферу, рітейл, в принципі, курує в рамках нашого комітету. Тому ще раз, я про толерантність і конструктив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Давайте тоді підсумовуємо цю частину.

Тут важливо сказати, що якщо стейкхолдер вас не почув, то це не є проблемою стейкхолдера, є проблемою вашою. Тому шукайте варіанти працювати з комітетами в дипломатичний шлях, в якісний, конструктивний тоді зміни будуть позитивними. Тут багато людей працює на тим, щоби врахувати інтерес держави в першу чергу і в уряді, і в

парламенті, тобто це не приватні інтереси, тому як би ми всі працюємо для нашої спільної держави.

Так, шановні колеги, пропозиція перенести питання по заслуховуванню віцепрем'єр-міністра Ченцова на інший комітет, врахувавши, з урахуванням всіх коментарів і пропозицій членів комітету. Тобто ми зашлемо нового листа, що стосується торгової політики і що стосується там стратегічного планування, і попросимо якраз в цій частині підготуватися.

Голосуємо.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Карабута.

КАРАБУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кицак. Богдан Вікторович.

КИЦАК Ю.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маріковський.

Марчук.

МАРЧУК І.П. За, Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.

Тарута.

ТАРУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І Янченко – немає.

Так, дякую. Прийняли рішення, перенесли на інший комітет.

Наступне питання, значить, постанова…

Дякую, Олександре, за участь.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую, колеги. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До побачення.

Постанова 16207, це постанова пана Железняка і інших багатьох депутатів, яка стосується вимоги або рекомендацій Кабінету Міністрів, внесення змін в Постанову 1092.

Значить, питання… У нас є представники Мінекономіки по цій частині? Мав би бути Мінекономіки. Шановний секретаріат, ми їх запрошували?

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Запрошували Кабінет Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабінет Міністрів. Від Кабінету Міністрів немає нікого.

Хто готовий доповідати по цій постанові? Борис, ви не Кабінет Міністрів. Хто Кабінет Міністрів?

МАРЧУК І.П. Стоп, ви маєте на увазі… А, ви з боку виконавчої влади?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас немає доповідача від уряду. Добре, давайте тоді, даємо слово Ярославу Івановичу. Тоді приймемо рішення без уряду.

МАРЧУК І.П. І я тоді ще, Олексію Васильовичу, декілька слів скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав, потім Ігор Петрович як відповідальний по темі, і потім всі інші, члени комітету, а потім всі інші учасники.

Ярослав, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, доброго дня і дякую що винесли це питання на розгляд. Я одразу підкреслю, що ви знаєте, ми як парламент можемо тільки своїми постановами рекомендувати уряду змінити свій нормативно-правовий документ, і я сподіваюся, що цей крок відверто допоможе.

Постанова 16207, вона спрямована на вирішення абсолютно незрозумілої ситуації, де, я сподіваюсь, раніше ніж наше голосування вже в парламенті уряд зможе правильно відреагувати. Як ви знаєте, була прийнята ще у вересні Постанова уряду 1092, яка передбачала правила, при яких бізнес може працювати під час жовтої тривоги, що абсолютно нормально, враховуючи, що у нас тільки відповідно за останній час, за останній місяць, якщо не помиляюся, біля 50 годин під час робочого дня були жовті тривоги.

Недолік цієї постанови, який викликав такий великий супротив і бізнесу, і експертів, і нас, народних депутатів, він простий, що згідно неї, а особливо першої редакції, до 4 грудня бізнес мав або організувати укриття, або зачинитися і не працювати під час жовтої тривоги. Я поясню практично, як це означає.

В будівлі там на п’ять поверхів, дев’ять поверхів, особливо те, що стосується ресторанів, малих форм підприємництва, МАФів це неможливо. Вони не викопають ніяких підвалів, вони не поставлять ніякий бетонний фасад, конструкції, якщо відверто, навіть у великих торговельних центрах в Києві, є декілька прикладів, це просто неможливо. І я переконаний, що всі ви стикалися з тим, що під час повітряної тривоги, в ,принципі бізнес нічого не зможе зробити, окрім як вигнати людей на вулицю і, чесно, не те що там є куди їм піти. От цю норму і якраз ми пропонуємо змінити своєю постановою, я дякую багатьом колегам, які долучились до підписання, в частині якраз правил і вимог до бізнесу, де, я щиро переконаний, задача була уряду і влади забезпечити укриття. Я знаю величезну кількість бізнесів, особливо великих, які без будь-яких постанов організували укриття, тому що вони бережуть життя і своїх співробітників, і клієнтів. І головне, я просто не бачу взагалі теоретично навіть можливості зараз всім, особливо малому, середньому бізнесу реалізувати ці вимоги.

Що передбачає тепер наша постанова? Я, ще раз, розраховую на те, що навіть голосування вашого поважного комітету змінить позицію уряду, і він сам внесе ці зміни.

Що, перше, в даному випадку точно це йти чи не йти в укриття – це рішення і підприємця, і його співробітників під час жовтої тривоги. Ми про червону не говоримо, коли балістика, звичайно, тут зовсім інші ризики, хоча теж питання достатньо дискусійне.

Друге. Підприємець точно має попередити, де найближче укриття. Як у нас зараз є в будь-якому бізнесі план евакуації під час пожежі, так само має бути ця інформація. Це абсолютно нормально, не думаю, що це складно для бізнесу роздрукувати листочок, і це точно допоможе людям зорієнтуватись.

Третє. Рішення працівника йти чи не йти в укриття – це теж його рішення. Якщо він вважає, що є небезпека, давайте скажемо відверто, на жаль, зараз кількість жовтих тривог, що ми навіть в парламенті іноді дивимося на телефон, йти нам в укриття чи ні. Ось так само він приймає рішення.

Ще раз, це, мені здається, достатньо логічні зміни. Вони забезпечать, з одного боку, безпеку бізнесу для того, щоб його бізнесмена потім не тягали по кримінальним справам, якщо, не дай боже, станеться така трагедія. Але, з іншого боку, давайте чесно, ми не зможемо, і це теоретично навіть неможливо, забезпечити відповідно всі ті вимоги, які зараз є в цій постанові, чим, якщо чесно, в моїй неформальній комунікації з урядом і погоджуються і урядовці.

Тому я прошу вас своїм голосуванням на цьому комітеті підтримати це рішення. Ще раз дякую всім колегам, хто долучився.

Наскільки мені повідомляв Андрій Мотовиловець, він готовий винести цю постанову на голосування в українському парламенті. Але якщо раптом до цього відповідно уряд вийде на комунікацію про те, що вони будуть змінювати це рішення, а я дуже сподіваюсь на реакцію, в тому числі, з боку Міністерства економіки, чудово, я вважаю, що ми як народні депутати виконали свою роботу.

На цьому я завершую свій виступ. Я за погодженням з паном Олексієм запросив на ваш комітет представників двох асоціацій, як мінімум. Це і ресторанний, і відповідно ті, хто якраз представлятимуть мережі АЗС. Якщо є у шановних народних депутатів практичні питання, як зараз заважає їм ця постанова вже працювати, як її неможливо виконати, я думаю, що це значно краще, ніж я як народний депутат буду це розповідати, а ви почуєте з вуст бізнесу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярослав Іванович.

Дивіться, мені написали, що у нас запрошена і має бути присутньою заступниця міністра економіки пані Олена Крамаренко. Нам все-таки уряд треба заслухати.

КРАМАРЕНКО О.В. Так, але по цьому питанню я не була залучена. У мене питання і по законопроєкту по ринку деревини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, добре.

Тоді, Ігор Петрович, вам слово. Значить, без уряду.

МАРЧУК І.П. Добре. Ну, не буду я починати про ту козу, яка прийшла до воза. Ладно, проехали. Вже це, думаю, що ми в майбутньому домовимося про те, що всі раціональні і правильні законодавчі ініціативи треба підтримувати без популізму і з величезним рівнем відповідальності за те, що відбувається в нашій країні. Це до мого шанованого колеги – колеги Ярослава.

Тепер по суті. Дивіться, декілька цифр я хочу просто вам надати. Я не готовий сьогодні дискутувати про спроможність саме середнього бізнесу забезпечити укриття, тому що там все ж таки обсяг реалізації в цьому сегменті сягає до 50 мільйонів євро на рік. Напевно, що можуть знайтися якісь ресурси, про це скажуть там мої шановні колеги, Дмитро Кисилевський або інші колеги, які дотичні до середнього і великого бізнесу, я сконцентрую свою увагу на секторі мікро- і малого. Дивіться, в нашій країні 99 відсотків всіх підприємств – це мікро-, малий і середній бізнес, 99 відсотків, навіть трішки більше. З цих 99 відсотків 80-83 відсотки – це є саме представники мікро- і малого бізнесу. Медіанна прибутковість у них, і я спеціально подивився, десь лежить там в ці непрості часи на рівні 5 відсотків. Отже, якщо взяти вартість більш-менш притомного укриття, от мені нещодавно моя дружина сказала, що зараз шукає можливості там знайти виробника, який би запропонував більш-менш притомне укриття, – це 2 мільйони гривень. От додайте до того ще 1 мільйона гривень, які мікро- і малому підприємцю треба знайти, щоби у будь-який спосіб забронювати хоча би керівника підприємства, тому що у нас легальне бронювання для цього сектору не існує в країні, і разом це виходить 3 мільйони.

Скажіть, будь ласка, якщо вартість цих укриттів для сектора 80-83 відсотки це буде 500 мільярдів доларів. Прибуток весь, який сегмент мікро- і малого на рік, це при самих оптимістичних прогнозах, так сказати, генерує на рівні 250 мільярдів гривень, де знайти ці кошти? Та немає цих коштів. Цих коштів у мікро- і малого підприємництва просто немає.

Тому, звісно, що на фоні, до речі, стагфляції, до якої ми йдемо, і це не просто рецесія, це одна із найскладніших економічних проблем. Але коли падає наша економіка, а МВФ до кінця року прогнозує 05-0,6, здається, мінус 05-0,6 процента на 2027 рік, це вже

мінус 1, інфляція біля 12, ну, в таких умовах ще дотискати принаймні сектор МСБ – це не зовсім правильне рішення з боку нашого уряду.

Тому дійсно і я підтримую цю ініціативу, і запрошую, запрошую колег підтримувати, щоб ми не створювали оцей економічний цугцванг, знаєте, де будь-яке рішення і тільки негативно і деструктивно впливає на економічну активність цього сектору. А ще раз наголошую, це 80-83 відсотки всіх підприємств в Україні, це близько 60-65 відсотків частки у валовому продукті України. Це по всіх регіонах ми робили аналіз, це десь між 60-70 відсотками регіонального валового продукту. І це все генерує мікро-, мале і середнє підприємництво.

Тому я підтримую і вас запрошую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Петрович.

Так, пропозиція – підтримати проєкт Постанови Железняка.

Далі, давайте в нас народні депутати Муса Сергоєвич, Богдан Вікторович, Ганна Лічман, потім знову Ярослав Железняк, і далі інші учасники. Будь ласка, Муса Сергоєвич. В мікрофон!

МАГОМЕДОВ М.С. Я, безумовно, підтримую цю пропозицію Ярослава, тому що ми маємо дбати про бізнес – про малий, середній, великий. І на мою думку, безоговорочно треба це підтримувати.

Я можу сказати ще, що у мене хвиля питань до уряду, коли вони приймають ці чи інші постанови, от Постанова від 15 жовтня 26-го року «Про реалізацію експериментального проекту із створення додаткового захисту населення в умовах правового режиму воєнного стану». От прийняли постанову, в якій потеряли целый класс укрытий, який був розроблений для того, щоб вони були дешевші, ніж бетонні, і працювали як бетонні. Целый класс укрытий просто забыли. Було ще раз рік тому, коли просто вычеркнули класс укрытий.

Таким образом, у меня такое впечатление, что перед тем, как принимать постанову, они не изучают предмет основательно. То есть ПМУ оставили, ПРУ оставили, класс укрытий, который дешевле, который быстрее собирается, который проверен военными и боевыми действиями, просто его потеряли как класс. Я планирую с этим вопросом вернуться к Кабмину и сказать: слушайте, вы когда принимаете постанову, вы вообще читаете материалы? Потерян целый класс укрытий, который является чем-то средним между простейшими укрытиями и там в противовес с радіаційними укрытиями. Почему они их потеряли, я не понимаю.

Тому я вважаю, що це недоработка, перепрошую, не можу підібрати слово, недоработка уряду. І тут треба з нашої сторони підтримка і бізнесу... Цю постанову я, безумовно, підтримую і призиваю всіх проголосувати «за». Ярослав, я…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Муса Сергоєвич.

Богдан Вікторович.

КИЦАК Б.В. Колеги, я думаю, що непотрібно нам по десять разів проговорювати, наскільки це не конструктивно, взагалі відірвана від реальності ініціатива для бізнесу, всі і так бачать і можуть прогнозувати в рамках економічного комітету, які будуть наслідки, якщо її запровадять.

Але я про дві технічні речі. У нас ще є також зареєстрована постанова також від Фріса, вона буде розглядатися, здається, завтра на Комітеті держвлади. Я думаю, що ми їх будемо дві паралельно і розглядати. Тому наша задача в цілому, щоб наші рекомендації або прохання, або тиск політичний, який ми будемо здійснювати, щоб він мав практичні результати. Тому перший момент, що я пропоную, також зробити на основі тієї інформації, яка є в Марчука, відповідно звернення від комітету на Корецького, я думаю, це зайвим також не буде, а для того, щоб ми надали якісь прогнозовані показники впливу та впровадження дії цієї постанови на бізнес, на функціонування його і так далі. Я думаю, що буде корисна вправа. І відповідно пропоную підтримати. Я думаю, що нам потрібно сфокусуватися на кінцевому результаті, а не на авторах постанови або хто там, що рухає. Для нас це буде найбільш важливий, скажемо так, фокус і результат підсумковий. Дякую.

МАРЧУК І.П. Дивіться, одна ремарка. Одна ремарка, Олексій Васильович, дуже коротка, але це якраз те, що сказав Богдан Вікторович. Дивіться, насправді ДРС, навіть ДРС, користуючись імунітетом до Кабміну щодо розгляду деяких питань, не зміг провести оцінку регуляторного впливу. Тому я, користуючись цією нагодою, закликаю колег, я був вимушений, так сказати, відізвати законопроєкт, під яким підписалось, до речі, 36 народних депутатів, дуже дякую, про інституціоналізацію М-теста, який, до речі, убезпечить і мікро-, малий і великий, і середній бізнес... Окей, великий – ні, середній – точно, від таких непродуманих ініціатив. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Петрович.

Пропозиція про лист Богдана Вікторовича на уряд.

МАРЧУК І.П. Так, звісно, підготовимо.

ЛІЧМАН Г.В. Насправді, не те, щоб уряд не був в курсі цієї ситуації, на кожній зустрічі з міністром і також, яка відбувалася, наприклад, кілька тижнів тому у Дніпрі, це було питання номер один, на яке він відповідав. Можемо надіслати листа, але вони усвідомлені цієї проблематики насправді. Ми ж не будемо пропонувати, мені здається, нового.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, нічого нового. Як це працює? Якщо навіть ці постанови дві навіть не проголосують, але вони пройдуть два комітети, то це, знаєте, це просто, як це, для уряду сигнал те, як треба приймати рішення. Тобто що цей, те, про що говорить Ігор Петрович, що треба враховувати заздалегідь, бо гірше, коли вони приймають рішення, потім всі бігають, проводять комітет, ми б зараз законопроєкт якийсь розглядали і урядовці б щось інше робили, а тут купа листів, купа рішень, ще й може Верховна Рада проголосувати, ще й двічі може проголосувати. Тобто це певний тиск. Тому я особисто вважаю, що це, знаєте, в рамках такої профілактики воно ніколи не зайве. Тим паче нам це особливо нічого не коштує, а для...

ЛІЧМАН Г.В. І нічого не вирішує. Не коштує і не вирішує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, це, знаєте, це тактика малих порізів. Тобто воно... всі потроху і...

ЛІЧМАН Г.В. Шановний пане головуючий, Олексій, дозволь мені слово взяти з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте, ваше слово.

ЛІЧМАН Г.В. Дуже дякую.

Насправді тут, мені здається, ситуація навіть гірша, ніж зараз ми з вами обговорюємо. Чому вона гірша? Тому що, можливо, я неправа, але я не бачу системного підходу, в принципі, до вирішення цієї ситуації. Чому? Тому що вона суміжна, крос-функціональна. Тобто це ж не питання економічне, це питання безпекове. І це не питання бізнеса окремо, а це питання міст і систем державної влади, і місцевих органів самоврядування щодо забезпечення цієї безпеки громадянам і підприємцям. А зараз

виявляється така ситуація, що насправді все це лягає на плечі бізнеса. Тобто прийшла держава і сказала: шановні бізнесмени, зараз це ваша проблема, будь ласка, щось зробіть. Питання: чому? Чи це властива функція бізнесу забезпечувати безпеку? Мені здається, навряд чи. Це перше.

По-друге, має бути системний підхід щодо, скажімо так, здорового глузду в плануванні цього захисту. Тобто що я маю на увазі? Чи можуть п'ять підприємців, які розташовані на одному кварталі, вирішити, якої якості, де і як має бути облаштовано укриття? Чи хто це має вирішити, підприємці? Зустрітися разом і сказати: хлопці, давайте скинемося по 200 тисяч, за 2 мільйони купимо, замовимо укриття, – воно так і коштує там 2 мільйони плюс, – і десь його поставимо отут. Питання землі, тобто хто з цих бізнесменів має взяти на себе відповідальність і піти до міста, і сказати: а дайте нам шматок оцієї землі про укриття. Чи це вони мають робити? Насправді а чому, питання, так має бути?

Тобто це навіть не питання – перенести, не перенести. Це взагалі питання не вирішене, і це не жовтий і не червоний рівень загрози, – це, в принципі, система. Я не бачу підходу до вирішення цього питання насправді.

Тому, колеги, я би пропонувала, напевно, більш системний підхід в принципі спочатку і точно не перекладати ці рішення на бізнес, бо це не їх компетенція.

Дякую. Це мій коментар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тут, дивіться, Ганна Василівна, ви абсолютно правильно все говорите, але у нас навіть представника уряду немає. Тобто це як би така розмова, ми їм маємо хоч якось це пояснити. Постанова, яку запропонував Ярослав, це хоч якесь… просто не пройшла, тобто можна ще … *(Не чути)*

ЛІЧМАН Г.В. Олексій Васильович, це не вирішення всіх системних питань. Я підтримую, але питання глибше. Це такий коментар мій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ні, ну, це, коментар на коментар, сорі.

Так, у нас з членів комітету Людмила Анатоліївна. Людмила Анатоліївна, будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А. Да, колеги, я…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Муса, це стара рука чи нова?

МАГОМЕДОВ М.С. Я перепрошую, я запізнююсь.

БУЙМІСТЕР Л.А. Да, Муса, давай.

МАГОМЕДОВ М.С. У мене конференція, і я хотів проголосувати, якщо можливо, проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз перейдемо голосувати.

МАГОМЕДОВ М.С. …але я дуже запізнююсь, я перепрошую.

БУЙМІСТЕР Л.А. Добре. В мене дуже короткий коментар, колеги. Я тут Ганну Василівну хочу підтримати, що нам потрібно до цієї дискусії, окрім представників уряду, залучати органи місцевого самоврядування. Тому що по-хорошому органи місцевого самоврядування вже давним-давно мали би створити технічні офіси, які би пропонували технічні рішення, якісь стандартні, що по укриттях, що по альтернативних джерелах автономного енергопостачання і водопостачання. І такі технічні офіси в усіх областях мали би функціонувати, пропонувати навіть бізнесу, або громадам, або ОСББ ті рішення, які вони технічно вже опрацювали. І далі уже буде друге питання – це фінансування, на кого воно покладається: на державний бюджет, на бізнес, чи якось спільно, в співфінансуванні. Але саме технічні рішення, за них має нести відповідальність, і за них мають нести відповідальність ОМСи.

Я розумію, що практика роботи бізнесу і з ОМСами, і з державою дуже різна, і будуть тут виникати питання, чи це не створить додаткових корупційних ризиків. Але я думаю, що це можна проконтролювати, і це буде краще, ніж кожен сам собі зараз буде робити якісь технічні рішення, ліпити на колінках, і потім воно все буде горіти, литися або просто не функціонувати так, як повинно функціонувати, наприклад, те саме укриття.

Постанову підтримую. Дякую пану Ярославу за те, що він її ініціював, тому що саме з таких речей і з таких формальних документів починається отака робота і такі обговорення.

Дякую. Давайте проголосуємо, як запропонував Муса Сергоєвич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, давайте закінчувати. Будемо голосувати, бо у нас колеги розходяться. Тобто всі за принципово, тому обговорення...

ЛІЧМАН Г.В. Пане Олексію, але у нас багато рук піднятих. Може, ми проголосуємо, Мусу Сергоєвича відпустимо, дамо людям сказати? Вони ж руки тримають, це буде неповага до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, да...

ЛІЧМАН Г.В. Коротко, дві хвилинки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Давайте проголосуємо тоді оперативно.

За результатами обговорення пропоную ухвалити рішення: проєкт Постанови Верховної Ради про перегляд рішення Кабінету Міністрів України від 4 вересня 2026 року № 1092 щодо заборони здійснення діяльності суб`єктами господарювання під час жовтого рівня загрози (реєстраційний номер 16207) внести на розгляд Верховної Ради України; рекомендувати включити до порядку денного сесії Верховної Ради України і за результатами розгляду в першому читанні прийняти зазначений проєкт постанови за основу та в цілому з необхідним техніко-юридичним опрацюванням.

Голосуємо.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Карабута.

КАРАБУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.
Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маріковський.
Марчук.

МАРЧУК І.П. За – Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.
Тарута.

ТАРУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Янченко немає.

Дякую. Я так розумію, прийнято рішення.

Колеги, давайте тоді всі, кого ми не вислухали. Дякую, Ярослав Іванович, вам за роботу. Борис Емельдеш, потім – Тарас Ковальчук, Ukrainian Oil & Gas Association and Юлія Чумак. А, і Дмитро Видолоб.

Будь ласка. Давайте по хвилині, оперативно просто, щоб... ми візьмемо до уваги ваші відповіді, доповіді.

ЕМЕЛЬДЕШ Б.О. Перше. Ви вже взяли до уваги те, нащо ми тут, я так розумію, всі будемо, беремо слово. Хочу трошки підсластити, так скажемо, пілюлю, яка була від бізнесу на початку. Наприклад, я співзасновник Національної бізнес-коаліції малого та мікробізнесу і можу сказати, що ваш комітет, на відміну від іншого, всі наші ініціативи, я, чесно, не можу даже назвати, яку з наших ініціатив ви відхилили.

Тож вам подяка, пошана і все, що можна казати людськими словами. Дякую Сергію Петровичу. І знову це також, да, це виходить з вашого комітету, про те, що буде створена робоча... МРГ по малому та мікробізнесу, бо...

МАРЧУК І.П. Ігорю Петровичу.

ЕМЕЛЬДЕШ Б.О. Ігор Петрович, я казав.

МАРЧУК І.П. А, да, а не Сергій?

ЕМЕЛЬДЕШ Б.О. Так, я, може, трошки, знаєте, хвилююся...

МАРЧУК І.П. Та ви що, добре.

ЕМЕЛЬДЕШ Б.О. ...У мене з фонетикою дуже... не завжди добре.

То дякую вам за таку ініціативу, бо питання малого та мікробізнесу, воно, завжди десь воно гальмує а це буде майданчик, на якому можна буде ці питання також пушити. І дякую вам, що долучили представників нашої коаліції до цієї роботи.

То, в принципі, я закінчив. Дякую вам. І ще раз дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо за підтримку комітету.

Пане Тарасе, будь ласка.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Дякую за можливість взяти участь в комітеті. Надіюсь, що наша робота буде набагато ефективнішою і глибшою в співпраці. Якщо ми говоримо про Постанову 1092, ми брали участь у всіх засіданнях Міністерства економіки і Кабінету Міністрів, які проводились по цьому питанню ...*(Не чути)* по обговоренню.

По факту ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас, у вас щось з інтернетом. Давайте ви перепідключіться. Ми, мабуть, дамо слово Oil and Gas Association.

СТАРОВОЙТЕНКО Я.М. Доброго дня, шановні депутати. Дякую за запрошення, за можливість сказати. Ярослав Старовойтенко, я очолюю Нафтогазову асоціацію України – асоціація, яка об’єднує мережі заправок.

Це, мабуть, якраз той бізнес, про який ви сказали з самого початку, пан Железняк. Ну, нас б'ють з 2022 року, першу нафтобазу знищили 26 лютого 2022 року. Тобто системні удари наш бізнес зазнає з самих перших днів війни. Десь з травня почались системні удари по заправках, і ми зрозуміли, що це нова тактика росіян. І з літа, ну, фактично з кінця весни – початку літа бізнес почав влаштовувати укриття на своїх об'єктах, до того, як з'явилася ця постанова. Тому що ми розуміли, що захист людей - це саме важливе.

Я можу припустити, чому вона з'явилась. Мабуть, тому що ідея була захистити бізнес, в тому числі, що якщо, не дай бог, щось трапляється на заправці і туди щось прилітає, хтось отримує поранення або, не дай бог, гине, одразу заводиться кримінальна справа на начальника АЗС, що там робили люди і чому вони працювали під час тривоги. І, скоріш за все, це була спроба допомогти бізнесу розв'язати цю ситуацію. Але вийшло так, як вийшло. Насправді там ця нора кролика значно глибша. Тому що, пан Іван Петрович правильно зазначив, що зараз ...*(Не чути)* 2 мільйони, влітку воно коштувало менше 1 мільйона, і чим ближче до 4 грудня, там не просто що ціна росте, знаєте, як було з біткоінами в найкращі часи, там таке відчуття, що скоро будуть черги перепродавати, тому що можливість виробників виготовити укриття доволі обмежена.

Я тут маю відзначити, що Міністерство економіки працює, воно намагається почути бізнес і врегулювати ці всі проблеми. Проблем дуже багато, як виявилось, тому що це те, що Ганна Василівна зазначила, і як встановити ці укриття, а де земля, а чия земля, а хто їх виготовить, а чи сертифіковані ці укриття, чи є належні документи.

Дивіться, ми підтримуємо цю ідею. Насправді, ми зверталися з урядом, ми якраз просили, дозволити бізнесу працювати в жовту за умови погодження трудового колективу. Ми маємо розуміти, що ми будемо жити в жовтих тривогах постійно. У нас не буде вікна можливостей, що в нас не буде тривог. Ба більше, ми пропонували ще окремо розділити... зараз червона тривога – це ще, крім ракетної небезпеки, це ще масована дронова. У нас є регіони, які є транзитними для дронових атак. Тобто через Дніпро, через Запоріжжя летять дрони на Київ, і в цих регіонах червона тривога, і вони мають закритися. Через Суми летять на Київ, вони мають закритися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Давайте далі. Дякую дуже вам за підтримку.

Ви, будь ласка, по одній хвилині, бо у нас просто... у нас ще одне питання.

ЧУМАК Ю.С. Шановні члени комітету, дякую за можливість висловитися. Я хотіла від Української Ради Бізнесу, яка об'єднує 132 бізнес-асоціації з дуже різних бізнесів,

подякувати пану Ярославу за ініціативу і членам комітету за единодушие щодо прийнятого рішення. Підтримуємо однозначно. І підтримуємо Ганну Василівну, яка каже, що це системна проблема і вона потребує більш глибокого занурення в неї і вирішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Юля.

Дмитро Видолоб, будь ласка.

ВИДОЛОБ Д.В. Мені лишилося тільки подякувати членам Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку за прийняте рішення, це абсолютно вірне рішення на даному етапі. Тим більше, хто пам'ятає, 30 жовтня на «годині запитань до Уряду» я піднімав тему постанови Кабміну щодо укриттів, і ми тоді отримали від пана Прем'єр-міністра відповідь про те, що все одно питання укриттів, воно є, загалом залишатиметься актуальним і про перегляд постанови Кабміну ми нічого не почули, жодної відповіді. І бізнес занепокоєний зараз тим, що йому дали відстрочку до 4 квітня 2027 року, яка принципово не вирішує питання. І дякую членам комітету за те, що ви зробили важливий крок якраз для вирішення питання, яке турбує бізнес.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро.

Тут насправді багато сказано якраз по коментарях членів комітету. Ганна Василівна, Ігор Петрович, якщо ви бачите, який інструмент або механізм може бути від нашого комітету для того, щоби якось допомогти уряду, місцевому самоврядуванню і так далі більш сфокусуватися на даній темі, а не просто там приймати постанови або просто відстрочувати, то, може, там щось зробимо. Але треба підготуватися, робочу групу якусь там, платформу, постанови…

ЛІЧМАН Г.В. В тому-то і складність питання, що воно дуже крос-функціональне, дуже багато представників має бути залучено. Напевно, іншого виходу просто немає. Напевно, так.

МАРЧУК І.П. Дивіться, в нашому секторі, за який я відповідаю, у нас вже такий майданчик є. До речі, я всіх колег запрошую, це міжвідомча робоча група. Я там буду ці питання підіймати, але, дійсно, це багатовекторна проблема. Земельні питання – це вже взагалі біда, я навіть собі уявити не можу, яким чином ми можемо вирішувати швидко на

рівні Києва, де там люди роками просто ходять. Тобто це речі, які не те що неможливі, вони нереалістичні. Тому отой формат, який Ярослав запропонував, це єдиний розумний вихід. А далі треба думати, що робити і під час червоної тривоги, і як взаємодіяти крос-функціонально про те, що говорить Ганна Василівна.

Дивіться, в мікро, малих ми будемо ці проблеми підіймати. Далі ви вже рухаєте, там Діма є, є інші, нехай думають про те, що буде робити середній, великий бізнес. Тому що проблеми різні, там тисячі людей – тут 5-10 чоловік, розумієте, вимоги можуть бути різні.

ЛІЧМАН Г.В. Тут питання, що будуть робити ще міста і уряд.

МАРЧУК І.П. І ще й міста і уряд, абсолютно. Абсолютно, Ганна Василівна. Тому...

ЛІЧМАН Г.В. А ще насправді базово ті інституції, які мають забезпечувати безпеку, це ж базова їх функція.

МАРЧУК І.П. І відповідати за це.

ЛІЧМАН Г.В. І відповідати за це.

МАРЧУК І.П. І відповідати за це, бо ми податки про це платимо.

ЛІЧМАН Г.В. Все вірно. Все вірно, так.

ПАЯНОК М.Г. А можна ще додати? Вибачте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по одній... *(Не чути)*

ПАЯНОК М.Г. Дивіться, я представляю Всеукраїнську асоціацію підприємців та споживачів. Хочу подякувати за те, що підняли це питання, тому що мої колеги в маленькому містечку Прилуки були дуже напружені по цьому питанню. Ви пам'ятаєте, що у нас нещодавно загинуло 22 людини.

Хочу вам сказати, що за час повномасштабного вторгнення місцеве самоврядування не побудувало жодного укриття. Тому основна проблема, основна причина і прошу на всіх заходах, коли ви будете піднімати саме цю проблему,

зорієнтуватись саме на те, що все залежить від місцевого самоврядування, тому що, дійсно, проблема землі і проблема надачі якихось там документів чи ще – це тільки вони. Вони не дадуть взагалі нічого.

У нас в місті, три дні назад у мене була ситуація, коли муніципальний контроль, от уявіть цинізм цього всього, прийшов перевіряти до мене урну навпроти магазина. Тому я вам хочу сказати, що ми ще не скоро вийдемо на той рівень, коли у нас буде захищене все населення, але перекладати саме на малий бізнес – це якось не дуже добре.

Тому дякую і рухаємося далі. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас, будь ласка, спробуйте коротко.

КОВАЛЬЧУК Т.С. Дякую. Дуже коротко. Перше. Дякую за глибину і розуміння. Підтримую повністю пана Ігоря, пані Анну, що глибина проблеми ширша і глибша, і необхідно залучати сюди і місцеві органи самоврядування, і державу, і якщо нема спроможності, то відповідно бізнес, але надавати йому відповідно фінансові розуміння через кредити, гранти, податкові кредити, розуміння, як, за який кошт будувати ці укриття і спроможності. Але точно мають будувати карти укриттів місцеві органи самоврядування, а держава має виставляти параметри. Бо на сьогоднішній день, навіть якщо ми говоримо про безпечний простір, який був введений у постанові, він є не прописаний і незрозумілий.

Друге. Ви всі говорите про відтермінування до 4 квітня. На основі чого ви базуєтесь про це відтермінування? На сайті Кабінету Міністрів досі немає оновленої Постанови 1092. У нас на сьогоднішній день діє 4 грудня, у нас немає відтермінування. Так, про це заявляв Прем'єр, так, ми були на робочих нарадах, ну, немає письмового підтвердження того, що ми маємо відтермінування. Тому на сьогоднішній день ми живемо по закону – 4 грудня.

І третє, завершальне. Будь ласка, давайте надамо, я не знаю, чи через профільні асоціації, чи напряму бізнесу доступ до «Графіту», це військова історія по контролю безпеки в Україні польотів, бачити, де що летить і на якій висоті. Ідентифікація там дворівнева, ми можемо точно забезпечити бізнес і громадян, які керують процесами, людьми доступу до цієї безпеки. Бо, на жаль, у нас карта тривог не відображає висоту польоту дрону. Ми маємо розуміти, дрон, якщо він лежить на висоті 4 тисячі метрів, то він точно є безпечний і можна не зупиняти роботу. Якщо він летить на висоті 100 метрів, то терміново треба проходити в укриття.

Ми вже як асоціація звернулися і до військової частини, яка відповідає за це, і до Мінекономіки, і до Міноборони, але просив би вашої підтримки в питанні того, що надати бізнесу можливість доступу до цих даних, можна через асоціацію, щоб це було централізовано, і були такі центри безпеки, які надавали інформацію вже учасникам бізнесу, що відбувається в їхньому регіоні, і відповідно надавали інформація.

Асоціація газовиків, дійсно, правильно сказали, дійсно, в постанові є хороші речі, які знімають відповідальність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, у нас ще одне питання. Дякую дуже. Ми почули.

Ярослав, і закінчуємо.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я 20 секунд.

ЛІЧМАН Г.В. Ярослав, хвилиночку.

Дивіться, пане Тарасе, давайте нам швиденько те, що ви зараз сказали, оце предметно зараз давайте листа пишіть, і ми включимо до нашого звернення оте, що ви зараз сказали. Добре? Пишіть швидко.

Дякую.

КОВАЛЬЧУК Т.В. До кінця дня лист буде у вас.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, дякую. Сподіваюся, що ми навіть не дійдемо до голосування в парламенті, уряд почує.

Друге. Абсолютно згоден з усім тим, що сказали. Зараз забезпечити бізнес це просто неможливо. От пробачте, простий приклад, де я з малим ходжу в Papashon River Mall. Ну, там немає паркінгу. Найближче укриття – це паркінг багатоповерхівки. Воно буде закрите, зимою закрите, тому що інакше воно порве труби. От куди вони підуть? От ми людей виганяємо на вулицю щоб що? Нехай відповідно шукають десь укриття. Тому правильна позиція, єдина, Ганна Лічман правильно все сказала, і я тут на сто відсотків підтримую, це має бути точно не на плечах бізнесу. І якщо чесно, якщо чесно, то я сумніваюсь, що місцева влада яка за п’ять, там чи навіть державна, яка за п’ять років не побудувала укриття, зараз різко їх викопає чи десь знайде.

Але постанова нормальна, тобто вона логіку має. Вона знімає відповідальність. Супер. Ще раз, ми хочемо, щоб бізнес працював. Далі оці всі моменті, які правильно зазначили, не буду витрачати ваш час, їх треба тут внести, сказати, що це відповідальність

людини на її страх і ризик, на жаль, ми в такі часи живемо, і не перекладати це на бізнес, правильно, ні на 4 квітня, ні на 4 березня, ні на 4 січня наступного року, ну це неможливо. Не викопає він там ані підвалу, ані забетонує паркінг зверху, та і це абсолютно нелогічно.

Тому дякую. Я, якщо ви не проти, зі свого боку теж проведу там комунікацію з Мінекономіки і пропоную там і пану Ігорю, і Ганні, і вам, пане головуючий, долучитися, може, в цих розмовах. Мені здається, що є можливість переконати їх просто змінити це і забути це питання, і не займати, пробачте, дурнею, коли ще багато інших є задач в того бізнесу.

Дякую ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Домовились.

Шановні колеги, тоді ми всіх заслухали бажаючих. У нас ще одне питання на порядку денному. Законопроєкт 15389. Богдан Вікторович – і автор, і відповідальний, будь ласка, вам слово.

КИЦАК Б.В. Колеги, ми заходили в розгляд даного законопроєкту, тоді Сергій Олексійович просив провести додаткові консультації, ми їх провели, долучили представника, відповідно проговорили, яким чином будуть функціонувати в разі прийняття законопроєкту ті чи інші норми.

Але хочу зараз сконцентруватися на двох моментах, тому що у нас є висновки і ГНЕУ, є висновки там євроінтеграційного комітету, і десь має зайти висновок від Міністерства аграрної політики. Тому що де-факто зараз внаслідок розподілу міністерств функціонування лісів перейшло від Мінекономіки до Мінагро.

Є два моменти. Що це мораторій. Тут, власне, є велика дискусія якраз і зауваження з боку нашого Комітету з питань євроінтеграції, що ми не можемо і навіть у звіті Європейської комісії, який там був, що ми сьогодні розглядали. Там якраз є питання, що не потрібно запроваджувати якісь обмежувальні фактори щодо вільного обігу безпосередньо товарів. І зараз хочу наголосити, як би законодавчо вже не діє заборона на експорт лісу, але є механізм уряду щодо запровадження нульового квотування на експорт. Це… як воно діє, і на наступний рік також, сподіваюсь, уряд підтримає це рішення і запровадить.

Відповідно є пропозиція, що в разі прийняття у першому читанні даного законопроєкту, цю норму, яка в нас є в законопроєкті, зняти і знайти інші варіанти більш тоншого регулювання, яким чином забезпечити наявність сировини всередині країни, безтермінові заборони в законі. Є варіанти. Ми вже пропрацювали з …*(Не чути)* я думаю,

їх можна зробити на рівні урядових документів або внутрішніх документів безпосередньо лісокористувачів. А найбільший лісокористувач у нас є державне підприємство «Ліси України».

І другий великий блок, який стосується і до чого є певні зауваження і дискусії, це щодо каскадного принципу запровадження і проведення біржових торгів. Там, де у нас є окремі торги для малих, для мікро- та малих деревообробників, там, де є першочерговий доступ до сировини і до торгівлі безпосередньо українських виробників. Відповідно тут також є пропозиція, щоб ця система була і функціонувала, але функціонувала до моменту щодо єднання до Європейського безпосередньо Союзу. Є аналоги і прецеденти в інших законопроєктах, де такі відсилки уже як би імплементовані. Я думаю, що ця історія дасть можливість створити нам певний перехідний період для того, щоби наші деревообробники мали доступ до сировини і вирішували свої господарські питання.

З повагою ставимось до всіх іноземних резидентів, до всіх перекупів і посередників, які функціонують на ринку, але я думаю, що для нас пріоритет – це прямі робочі місця, які забезпечують виробники, їхня висока додана вартість і експортна виручка, яка надходить в економіку. Тому у нас тут прості КРІ для нашого комітету, тому, власне, ось така методологія і прописана в тілі законопроєкту.

Тому я прошу підтримати в першому читанні і 116 статтю для того, щоби можна було суттєво відредагувати уже трішечки цей текст і привести його до актуальності, до сучасних реалій. І врахувати зокрема і позиції і наших європейських партнерів додатково, і асоціацій для того, щоби це була збалансована історія. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Так, Ігор Петрович.

МАРЧУК І.П. Дякую, Олексію Васильовичу, Богдане Вікторовичу. Дуже поділяю ваші тези стосовно відстоювання інтересів сектору мікро- і малого бізнесу і в сфері ринку деревини, ну і в предметі того, що ми зараз з вами проговорюємо.

Дивіться, я вам обіцяв там прояснити щодо позиції, яка висловлена або зафіксована в європейському законодавстві щодо преференцій для сектору мікро-, малого і середнього підприємництва, але до цього, і я це зроблю трішечки згодом, але до цього хочу про плюс і мінус сказати, які я бачу.

Ну, дуже позитивно, що в законопроєкті було збережено мої рекомендації щодо визначення малих деревообробників. Більше того, що це визначення підлягає повністю під рекомендацію Європейської комісії 2003/361 від 2003 року, де якраз і малі підприємства в

рамках визначених критеріїв це ті підприємства, які мають до 50 працівників. Тому тут ми теж абсолютно в контексті.

Також дуже добре, що в законопроєкті передбачені так звані малі лоти для малих деревообробників, які складають там 100 метрів кубічних, що передбачена обов'язкова частка від 10 до 30 відсотків продукції лісоматеріалів необроблених і деревини паливної, на які можуть в рамках преференційних умов не претендувати малі деревообробники. І також, що дуже-дуже добре, особливо це і для, до речі, гірських районів, там, де лісогосподарська сфера, це чи не єдина сфера, на якій базується мале підприємництво. Це мова йде про те, що в нашому законопроєкті передбачені окремі біржові торги для малих деревообробників, якщо їх потужності знаходяться в регіони, в якому здійснюється заготівля лісоматеріалів і деревини паливної. Це реально дуже-дуже добре, я вітаю.

Що, на жаль, не дуже добре, це те, що ми під тиском екоспільноти все ж таки відмовилися прибрати цю корупційну, так сказати, і фейкову оцінку впливу на довкілля на здійснення санітарних заходів, на якій я постійно наголошую. Я розумію, що це важливо для того, щоби законопроєкт рухався далі. Але все ж таки я думаю, що однією з наших з вами місій – це те, що якщо ми вбачаємо, що десь відбувається або якийсь монопольний зговір, як в цьому контексті, або якісь речі, які не до кінця прозорі і зрозумілі, то по ходу нашої роботи і, зокрема, роботи над тим чи іншим законопроєктом ми маємо ці всі авгієві стайні вичищати. Тому що не тільки галузеві проблеми стримуючі, чи в позитивному сенсі стимулюють розвиток тієї чи іншої галузі, а так само екологічні, якщо вони неякісні в сенсі доброчесності і адміністративні проблеми, впливають на розвиток тієї чи іншої галузі. Тому я все ж таки буду наголошувати на тому, що і під час голосування 116-ї процедури, я буду наголошувати давати правки, щоби ми все ж таки прибрали цю корупційну сферу зі спектру лісогосподарської галузі.

Тепер до мого найулюбленішого, бо я вже набив, як то кажуть, мозолі, борючись з європейськими колегами, щодо відстоювання інтересів українського бізнесу. Це що стосується проблематики, так званої проблематики, коли ми з вами говоримо про преференції для сектору мікро-, малого, середнього бізнесу. Так ось, в документах Європейського Союзу такі преференції закріплені на трьох рівнях. Не просто десь там зустрічаються, а вони закріплені на трьох рівнях Зокрема, на стратегічному, на обов'язковому вигляді регламентів і директив і на рекомендаційному.

Отже, розпочнемо зі стратегічного. Стратегічний – це рівень відповідної політики Європейського Союзу. А базовим документом є Акт про малий бізнес для Європи, який ще був прийнятий в 2008 році, і ключовий принцип якого стосується інструментів державної політики до потреб МСБ, зокрема, що полегшують участь МСБ у державних

закупівлях. І саме там, в цій політиці, був вперше сформований принцип: спочатку думай про мале. Більше того, в 2011 році цей Закон про малий бізнес був переглянутий і всі ці позиції були ще раз перепідтверджені.

Далі, стратегія для МСБ заради сталої та цифрової Європи. Окремо наголошу, тут доступ МСБ до ринків, зокрема до закупівель, є окремим напрямом зі збереження преференцій для цього сектору. Ефективні публічні закупівлі Європи та для Європи, одним із шести пріоритетів називають кращій доступ до ринків закупівель особливо для МСБ.

Далі пакет... Можете звук виключити? Далі пакет заходів зі зменшення навантаження на МСБ від 2023 року. Він також торкається закупівель і затримок оплати.

Далі Директива 2014/24/ЄС, це базова Директива про публічні закупівлі, зазначає пряму мету полегшити участь МСБ, яка викладена в преамбулі. І там, до речі, оте, що ми пропонуємо, про те, що я говорив, там від 10 до 30 відсотків загального торгу, щодо поділу закупівлі на лоти для того, щоби полегшати доступ саме МСБ до такого роду закупівель.

І буду завершувати на методичних документах. Європейський кодекс найкращих практик щодо полегшення доступу МСБ до публічних контрактів. Там теж, це такий практичний посібник, де теж виділяються особливі умови для малого і середнього бізнесу, а це і лоти, і пропорційність вимог, і спрощення документів, і своєчасна оплата, або так звана добросовісна комерційна практика, там це все зазначається. Тому говорити, що наш з вами законопроєкт якось протирічить документам, регламентам або політиці Європейського Союзу, це просто непрофесійно.

Тому, шановні колеги, прошу вас, підтримуйте. Богдан Вікторович зробив дуже хорошу роботу. І будемо боротися і з разгильдяйством, і з порушенням прав малого і середнього бізнесу в нашій країні. І перш за все це інтереси України, все інше – це питання компромісів і дискусій. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Петрович.

Дивіться, по ОВД можна попросити НАЗК, хай вони дадуть позицію в цій частині. Бо вони часто дають там, де не треба, то хай дадуть там, де треба.

Будь ласка, Юлія Плиска.

ПЛИСКА Ю.В. Доброго дня, шановні народні депутати. Юлія Плиска, директор з корпоративних відносин «Ліси України».

Після таких виступів щодо законопроєкту Богдана Вікторовича, Ігоря Петровича мусимо додати декілька слів. Дякуємо за ініціативу, готові працювати над вдосконаленням навіть після прийняття в першому читанні. Ми переконані, що нарешті станеться це прийняття і голосування.

Стосовно ОВД і позиції НАЗК. Там вже було неодноразово обговорення, декілька разів, в тому числі на НАЗК, надсилалися правки до законодавства стосовно цього кола питань. Тому жодних заперечень немає, хай вони підтвердять і дадуть ще один раз свою позицію. Але, власне, те, що запропоновані позиції, Ігорем Петровичем озвучені, не суперечать директивам ЄС, це підтвердження з навіть практики країн ЄС і їхнього законодавства. Тому ми в робочому порядку, звісно, поділимося і будемо підтримувати і підтримку малих деревообробників, і, власне, інші положення закону, і працювати над удосконаленням певних аукціонних речей і допусків валідації деревообробників, щоб створити максимально чесні правила з доступами до ринку всіх бажаючих. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще питання, пропозиції? Богдан Вікторович, я так розумію, 116-та.

КИЦАК Б.В. Да, обов'язково. Обов'язково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте переходити до прийняття рішення. Секунду. Значить, це у нас два голосування має бути: за основу і за 116-ту.

За результатами обговорення пропоную ухвалити рішення проєкт Закону про ринок лісоматеріалів необроблених та деревини паливної (реєстраційний номер 15389) внести на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Голосуємо.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Карабута.

КАРАБУТА С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.
Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.
Маріковський.
Марчук.

МАРЧУК І.П. За, Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.
Тарута. Сергій Олексійович. Немає.
Виглядає так, що рішення прийнято.
Друге голосування. Зараз, одну секунду.

Беручи до уваги висновок Головного науково-експертного управління щодо усунення деяких неузгодженостей, пропоную ухвалити рішення звернутись до Голови Верховної Ради із пропозицією оголосити відповідно частини першої статті 116 Регламенту під час розгляду даного законопроєкту на пленарному засіданні про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроєкту.

Так, зараз. І голосуємо.
Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

_____. Це 116-та, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це 116-та.

Карабута.

КАРАБУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

Маріковський.

Марчук.

МАРЧУК І.П. За, Марчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.

Тарута.

Янченко.

Так, тут теж рішення прийняли.

Так, ще одне питання, шановні колеги. Про нагородження Подякою Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку. Це тепер я звертаюся з проханням, дивіться, ми там прийняли Закон про оцінку, і над ним працював там великий колектив людей, які працювали Pro bono, це і представники оціночної галузі, і представники там

міжнародних організацій, тобто там близько 20 таких учасників було, яких хотілося би відзначити.

Так, весь перелік було надано попередньо. І так, зараз, тому пропоную ухвалити рішення: підтримати пропозицію і нагородити Подякою Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку за високий професіоналізм, фахову експертизу і вагомий внесок у доопрацювання проєкту Закону про оцінку майна (13435).

Я маю всіх зачитати, Вікторія Павлівна? Чи можна так, бо воно було надано.

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Треба всіх зачитати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Тоді я зачитаю всіх просто по іменах: Бернадцьку Інну Михайлівну, Булгакову Світлану Алімівну, Голову Інну Георгіївну, Євдокіменко Світлану Вікторівну, Зайцева Дмитра Олександровича, Іванову Ірину Борисівну, Кеду Руслана Івановича, Кейліна Тимофія Михайловича, Лібанова Максима Олександровича, Максимова Степана Йосиповича, Малишеву Катерину Олександрівну, Мартина Андрія Геннадійовича, Новікова Віктора Володимировича, Овчаренко Тетяну Віталіївну, Панову Наталію Володимирівну, Поправку Вадима Володимировича, Посполітака Володимира Володимировича, Селегу Валентину Іванівну, Сердюкову Інну Василівну, Серебрякова Михайла Михайловича, Сімонову Людмилу Миколаївну, Стародубова Ігоря Вадимовича, Степанець Вікторію Сергіївну, Стрілько Валентину Юріївну, Ткаченко Наталію Миколаївну, Чечіля Юрія Олексійовича, Шинкаренко Ольгу Миколаївну.

І доручити секретаріату комітету оформити рішення комітету відповідно до встановлених вимог та подати необхідні документи до Управління кадрів Апарату Верховної Ради України. Відповідно до пункту 10 Положення про Подяку комітету Верховної Ради України доручити народному депутату України заступнику голови комітету Мовчану Олексію Васильовичу вручити подяки.

Якщо ніхто не заперечує, прошу підтримати. Немає, так? Тоді голосуємо.

Буймістер. Людмила Анатоліївна.

Карабута.

КАРАБУТА С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.
Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. Лічман – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.
Маріковський.
Марчук.

МАРЧУК І.П. Марчук – за. Олексій Васильович, це дуже хороша практика, до речі. Дуже хороша практика, яку ми… От я не пам'ятаю, що ми раніше таке робили. Чи я щось пропустив?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми трошки тільки почали зараз робити.

МАРЧУК І.П. Трошки, да. Але те, що люди pro bono нам працюють і допомагають – це варто відзначати. Дякую за це, да, супер, це круто. Я підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан – за.
Тарута.
Янченко.
Рішення є, Вікторія Павлівна?

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Ні, відсутній кворум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, зараз тоді нам треба когось. Чотири. Зараз я Буймістер попрошу. Секунду.

МАРЧУК І.П. Ви там поки цей, шукаєте, щоб потім не затримувати шановних колег. У мене прохання на наступний комітет винести законопроєкт, ініційований Міністерством економіки, 15582. Це про синхронізацію критеріїв визначення мікро-, малих, середніх і таке інше підприємств. Будь ласка, давайте сплануємо на наступний комітет.

Дуже дякую секретаріату.

МАГОМЕДОВ М.С. Я перепрошую, колеги. Я перепрошую, я смог подключиться, якщо… Да, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, що змогли. Так, ми голосували за подяки комітету. У нас якраз випала одна людина по кворуму.

МАГОМЕДОВ М.С. Да, я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Вікторія Павлівна.

Ви, Муса Сергоєвич, можете підтримати?

МАГОМЕДОВ М.С. Так, так. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Все, можемо...

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Рішення є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Так, шановні колеги, в «Різному» є ще пропозиції? Ігор Петрович, напишете номер законопроєкту.

МАРЧУК І.П. Да, напишу в чат. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я ще хотів сказати, колеги, одну секунду. На п’ятницю я проситиму провести комітет, він буде коротким. Нам треба затвердити Закон про приватизацію у другому читанні. У п’ятницю зранку, десь там на 10-ту, може, 10:30, давайте там. Він там максимум пів години, тобто там з одним питанням.

МАРЧУК. Олексій Васильович, а спецзаборона до приватизації буде колись за нашого…

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви хочете? Треба чи не треба?

МАРЧУК. За політичного життя буде він чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що поки… Ні, дивіться, там вже просто інша логіка виросла з цього всього, і міністерства не можуть сформулювати. Вони хочуть одночасно все продати і одночасно їм дуже складно щось заборонити. Тому таке, воно, непродуктивна дискусія там.

Але просто ще раз, да, оголошення: десь на 10:30 зберемося на пів години затвердити це, щоб ми на наступний тиждень, на наступну середу встигли із законопроєктом у залі.

МАГОМЕДОВ. Я буду в дорозі, тому, буду намагатися підключитися. Але в окрузі там. Да, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Шановні колеги, дякую за засідання комітету. Гарного дня. Бережіть себе.

МАРЧУК І.П. Дякую теж всім. Всього найкращого. Бережіть себе.